

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 H.
Uredništvo in upravn.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Maribor pripade Jugoslaviji.

Maribor 3. junija. »Male Novice« poročajo: Danes popoldne sta dva francoska častnika kot odposlanca generala Segreja na Dunaju obiskala okrajnega glavarja dr. Lanjšiča, vladnega komisarja dr. Pfeiferja in škofa Napotnika. Uradno sta naznanila, da je mirovna konferenca v Parizu proglasila Maribor, Radgono in Špilje za jugoslovansko posest.

Tudi železnica od Špilja do Radgone teče po jugoslovanskih tleh.

LDU Maribor, 4. junija. Ko se je včeraj razširila uradna vest francoskih častnikov o pripadnosti Maribora Jugoslaviji, so takoj zaplapolale zastave najprej na javnih, potem pa tudi na zasebnih poslopih in hišah.

Dar ameriških Slovencev domovini.

Vsled truda g. Frank Hudovernika, tajnika »Slovenske narodne Zveze v Ameriki« 1052, East. 62 nd Street Cleveland, Ohio, se je v Clevelandu (Ohio) nabralo za potrebne domače Slovence 371 zabojcev živeža, obleke,

obuvala itd., ki so se že potom »The Yugoslav Relief Chicago« odposlali v slovensko domovino.

Hvala lepa ameriškanskim dariteljem!

Mirovni pogoji Nemški Avstriji.

LDU Lyon, 3. junija. (Brezlično.) Iz vsejine mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo se do sedaj znane nastopne podrobnosti: Avstrija ne bo smela vzdrževati nikakega zrakoplovstva v vojne namene. Letala zavezniških držav imajo popolno svobodo kretanja in pristajanja na ozemlju Nemške Avstrije. Ta določba velja do 1. januarja 1923. Odredbe glede postopanja za vojnimi ujetniki, glede varstva vojaških grobov in glede sankcij so popolnoma enake onim v mirovni pogodbi z Nemčijo. Vprašanje obnove in odškodnine se bo uredilo pozneje, prav tako tudi finančna in gospodarska vprašanja. Mirovna pogodba vsebuje zelo podrobno izdelane določbe glede carine, ki zabranjuje Nemški Avstriji v postopanju z blagom vsakršno razlikovanje, ki bi utegnilo posredno ali neposredno škodovati trgovini aliiranih držav. Te določbe bodo ostale v veljavi pet let, ako tega roka ne podaljša svet zveze narodov. (Nadaljnje besedilo brezlične brzojavke je nečitljivo.)

Pariz, 2. junija. Iz mirovnih pogojev Nemški Avstriji bi bilo omeniti sledeče važnejše točke: Avstrija mora priznati neodvisnost sledečih držav: Čehoslovaške, Kraljestva SHS, Poljske in Madžarske in mora narodnostnim manjšinam zagotoviti njihove pravice. Do 1. maja 1921 Avstrija ne sme izvažati zlata brez dovoljenja komisije za obnovev. Vsaka na ozemlju Avstro-Ogrske nastala država prevzame del predvojnih avstroogrskih dolgov in sicer na podlagi stanja 1. avgusta 1914. Vsaka izmed novo nastalih držav, izvzemši Nemško Avstrijo, je oproščena vseh obveznosti iz vojnih dolgov.

Donava od Ulma dalje se internacionalizira in istotako nekateri plovni pritoki. Avstrija dobi prost dohod do Adrije s pravico prostega transita po ozemlju in pristaniščih bivše Avstro-Ogrske. V spornih vprašanjih bo razsodnik Anglija.

Bavarska proti podpisu miru.

LDU Nauen, 3. junija. (Brezlično.) V bavarški deželni skupščini je podal kabinet Hoffmann, ki je v deželni skupščini obrazložil program koalicijske vlade in izjavil, da je Nemčija pripravljena pridobiti mir z velikimi žrtvami, da pa ententa ne sme zahtevati podpi-

sa versailleskega načrta. Ako bi ententa vko-rakala v Nemčijo, bi stali vsi deli Nemčije v bratski slogi skupaj. Ministrski predsednik je prebral brzojavko iz Speyerja, po kateri se je izjalovil poizkušeni puč francoskih somišljenikov.

Italijanska nasilja v Dalmaciji.

LDU Šibenik, 2. junija. (DDU) Tukajšnji zaelci še vedno stavkajo, ker nočejo poslušati predavanj italijanskih profesorjev. — Pred

nekoliko dnevi so brez povoda zaprli duhovnika Piana in še nekoga iz Zlosela. — V mestu vodijo karabinijerji preiskavo, ker je bil

italijanski vojak najden v morju. Italijani so osumili brate dekleta, s katerim je ljubimkal.

LDU Šibenik, 2. junija. (DDU) Te dni je priplul ameriški parobrod »Jazon«. Parobrod je poln materijala za Amerikance, katere Šibenik pričakuje. Ameriški častniki se nikakor ne družijo z italijanskimi; obiskujejo kavarno, v katero zahajajo Jugoslovani. — Nekega dne so karabinijerji hoteli ameriškemu vo-jaku izpuli hrvatsko trobojnico; ko pa je došla ameriška patrula, so pobegnili.

LDU Split, 3. junija. (DDU) Včeraj popoldne so se zbrali tukajšnji begunci na protestni skupščini proti italijanskim aspiracijam. Več govornikov je izrazilo svoje ogorčenje nad krivico, ki se nam hoče storiti. Sprejeta je bila resolucija, ki so jo brzojavno poslali dr. Trumbiću, narodnemu predstavništvu in predsedniku Wilsonu.

LDU Split, 2. junija. (DDU) Iz Šibenika poročajo: Naše meščanstvo je hotelo proslaviti ameriški praznik vsaj s tem, da okiti prsa z ameriškimi znaki. Mnogi Jugoslovani so okrasili svoja prsa, toda italijanski vojaki, nahujskani od tukajšnjih Italijanašev in celo od italijanskih častnikov, so jim začeli znake surovo snemati. Napadenih je bilo več meščanov in dijakov. Nekaj oseb so italijanski vojaki celo pretepli.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 3. junija. Na včerajšnji seji narodnega predstavništva je nacionallec Stojan Ribarac interpeliral ministra za notranje stvari o ukrepih proti onim srbskim državljanom, ki so za okupacije pomagali sovražnikom dežele. Našli so se ljudje, ki so za dober denar izvajali od kmetov skrito žito in živino ter prodajali sovražniku. Pri tem so naglo obogateli. — Minister Iv. Pribičević je odgovarjal, da je temu vprašanju takoj posvetil veliko pozornost in polagal veliko važnost na to, da se reši nepristransko. Izdal je dva odloka, naj se taki čini ugotove in dožene, ali so se storili samovoljno ali pod pritiskom sovražnika. Vlada je tudi predložila nar. predstavništvu zakonski načrt, po katerem spadajo taka dejanja pred porotno sodišče. — Nacionallec Mašić je zahteval, naj se najstrožje postopa proti izdajalcem naroda in države. — Po od-moru je poslanec Marko Daković (Črnogorec) zahteval, naj se akcija proti narodnim izdajalcem raztegne tudi na Črno goro. — Posl. Kerubin Šegvić (nar.) je obžaloval, ker še ni objavljena lista konfidentov na Hrvatskem. — Minister Pribičević je odgovarjal, da je v to svrhu imenoval posebno zastopništvo, v katerem so vse stranke. Da listina konfidentov ne bo izginila, je dokaz to, da mnogi krivci že sede v zaporih in čakajo obsodbe. V nadaljni debati je zahteval dr. Mehmed Spaho (nar.), naj se obelodanijo zapiski narodnih neprijateljev v Bosni. — Posl. Mihajlo Skorić (nar.) je zahteval, naj narodno predstavništvo izrazi zahtevo, da naj se izvede preiskava proti vsem, ki so na ozemlju Srbije in Črne gore pomagali sovražniku ter naj

se jih sodi, s čemur se naj preide na dnevni red. — Minister Pribečević izjavlja, da vlada na to pristaja. — Na to se seja zaključit ter določi prihodnja za sredo z dnevnim redom: 1. Razdelitev v odseke; 2. verifikacija mandata Riste Gojčica iz Črne gore; 3. razprava o zakonskem načrtu glede polnoletnosti.

Računi Rdečega križa v Srbiji.

Belgrad, 3. junija. Anketni skupščinski odbor, izvoljen od narodnega predstavništva za pregled računov v uradih Rdečega križa za časa okupacije Srbije, se je danes konstituiral in soglasno izvolil za predsednika poslanca Miho Radivojevića. Odbor bo takoj pričel s poverjenim mu delom.

1000 ločitev zakona v Belgradu.

Belgrad, 3. junija. Belgrajsko duhovno sodišče ima rešiti 1000 tožb za ločitev zakona. Ako bi se v vsakem zakonskem sporu reševalo po običajnem načinu, bi se v teku dveh let rešile vse te tožbe razen onih, ki se vlagajo še vsak dan. Duhovno sodišče je vsled tega predložilo ministrstvu za pravstvo načrt na skrajšanje procesa za rešitev zakonskih sporov.

Iz Poljske.

LDU Moravska Ostrova, 2. junija. (ČTU) Kakor poroča varšavski list »Kurjer Polska«, je svet četvorice priznal Poljski svobodno roko v Vzhodni Galiciji. List trdi, da je predala francoska misija nemškemu armadnemu poveljništvu ultimatum, po katerem morajo Nemci nemudoma izprazniti Kowno in Suwalki ter odpoklicati svoje čete za nekdanjo rusko-nemško mejo. Nemci so obljubili, da bodo izpraznili vso Litvo.

Raznoterosti.

LDU Split, 2. junija. (DDU) Begunci iz skradinske okolice in iz Vrlike pripovedujejo, da so Italijani na praznik Vnebohoda razpršili pravoslavno procesijo v Skradinu. Ljudstvu se je posrečilo le s težavo, da je bandera in druge posvečene stvari skrivaj prineslo nazaj v cerkev. Kaludjera (pravoslavnega meniha) so karabinjerji odvedli na njegov dom. Trije Skradinjani so bili aretirani, ker so delali ovacije prisotnim Amerikancem. Seveda so jih aretirali šele potem, ko so Amerikanci odšli.

LDU Valence sur Rhone, 2. junija. (ČTU) V tukajšnjem kinogledališču je izbruhnil požar med predstavo. V plamenih je izgubilo življenje 58 otrok in 21 žensk. Več kot sto oseb je bilo ranjenih.

LDU Berlin, 2. junija. (ČTU) Predvčerajšnjim so našli v Landwehrkanalu truplo Roze Luxemburg.

LDU Praga, 2. junija. (ČTU) Boji se nadaljujejo zahodno od reke Grana. Severovzhodno od Miškovca so se morale naše čete nekoliko umakniti pred sovražno premočjo.

Nemški parlamentarji v Kranju

se prav dobro počutijo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Posebno so jim všeč jugoslovanske zemljice in »kifeljci«, katerih se kar ne morejo dovolj najesti in ki jih dobi-

vajo seveda brez kart. Gostilničar, ki je prinesel zemljice na mizo, se je opravičil z besedami: »Oprostite, ker zemljice niso prav sveže. Danes jih pek ni še postal, morem postreči le z včerajšnjimi.« — »O nič ne de,« so odgovorili nemški gospodje. »Zemljice v Nemški Avstriji nimajo videti že od leta 1915.« Nad slabi in nezgodni razmerami v Nemški Avstriji se zelo pribojujejo. O celovškem županu pl. Metulitzu pripovedujejo, da je vojaški svet dobil pri njem zalogo 4 kil masti, od katerih so mu jih zaplenili 3, eno pa pustili.

Iz pokrajine.

k Udeležba Slovenije pri prvem državnem posojilu. Kot se nam poroča, je bilo podpisano v Sloveniji okroglo 40 milijonov 4% državnih bonov. Upošteva se dejstvo, da je velik del Slovenije v sovražnih rokah, se je moglo udeležiti podpisovanja kvečjemu 800.000 prebivalstva in je torej doseženi uspeh zelo zadovoljiv ter dokazuje, da zavzemajo slovenske pokrajine tudi v tem oziru odlično mesto v naši državi.

k Kako je v resnici »regulirana« valuta v zasedenem ozemlju. Iz Trsta in Gorice se nam poroča, da je imela zamenjava kron v laške lire popolnoma drugi uspeh, nego je bilo obljubljeno tamošnjemu »rešenemu« prebivalstvu. Vkljub vsem navedbam, kaznovanju itd. stanje živila, obleka itd. sedaj v lirah ravno toliko, kot preje v kronah, vsled tega zahtevajo uradniki in drugi nastavlenci iste premije v lirah, kar je bilo popreje v kronah. Zopet dokaz, kako težavno je reševanje valutnih vprašani potem enostavne določitve relacije.

k Važno zborovanje jugoslovanskega gasilstva. V nedeljo dne 1. junija 1919 se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma važen občni zbor vseh gasilnih društev v Sloveniji. Na tem občnem zboru so se združila vsa gasilna društva Slovenije v enotno »Jugoslovansko gasilno zvezo — Ljubljana«. Zastopanih je bilo na tem zborovanju nad 200 gasilnih društev. Zborovanje je otvoril podstarosta Vseslovenske zveze Fran Barle, ki je bil z velikim navdušenjem pozdravljen kot prvi bojevnik na polju jugoslovanskega gasilstva. Na tem občnem zboru so bila sprejeta nova pravila, katere temelje na najširši demokratični podlagi; razgovarjalo se je o reorganizaciji gasilstva v naši novi državi. Napravili so se vsestransko važni sklepi. Ideje gasilstva bo razširjal strokovni gasilski list »Gasilec«. Za starosta Jugoslovanske gasilske zveze je bil z vzklikom izvoljen Fran Barle, Ljubljana. V odbor pa so bili izvoljeni sledeči: 2. podstarosta: dr. Rihard Bergant, Zalec, Jos. Turk, Ljubljana. Tajnik: Janez Koleča, Ljubljana; tajnika nam. Janko Stojan. Odborniki: Fran Juvan, Ljubljana (kot član predsedstva), Ivan Rakoše, Straža - Novo mesta, Fran Pristovšek, Zalec, Ivan Kramar, Trbovlje, Ignacij Mrhar, Dolenja vas - Ribnica, urednik glasila Jugosl. gasilske Zveze, Julij Slapšak, Radovljica (kot član predsedstva). Zborovalci so poslali udarnostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru in regentu Aleksandru. Slovensko gasilstvo se je strnilo s ten v mogočnih vrstah v močno enotno organizacijo, katere glavni ideal in cilj bo — ljubezen do bližnjega in pomoč v nevarnosti. Snuje se v naši skupni državi drž. gasilska zveza s centralo v Belgradu, katere del bo tudi Jugoslov. gasilska zveza, Ljubljana.

k Narodno predstavništvo bo v petek zaradi binkoštnih praznikov prekinilo svoje delo ter nadaljevalo sejo v torek 17. t. m.

k Vprašanje verskih šol v Sarajevu. Sarajevski mestni svet je v eni svojih sej sklenil, da se odpravijo vse konfesionalne šole v

Sarajevu. Proti temu je vakufsko-mestni saborski odbor sklenil dne 16. maja protest, v katerem poudarja, da ta sklep mestnega sveta globoko žali muslimanske verske svetine. Najsi more katerikoli druga konfesija dovoliti svojega verskega siališča, da se šola emancipira od verskega vpliva, islam ne pozna v tem pogledu nobenega kompromisa. Tudi sarajevska »Jugoslavija« piše proti temu sklepu, ker se v njem navaja kot edini vzrok, da je potrebno uvesti enoten pouk in tako negovati idejo narodnega edinstva Srbov in Hrvatov. List pripominja, da se tudi v konfesionalnih šolah mora negovati ideja pravega narodnega edinstva.

k Cene mleka padajo. V Zagrebu so padle cene mleka od 3 K na 2.20 K, čemur je vzrok obilica mleka in dobra pašnja.

k »Da konju ne bo dolg čas«. Andrej Gregorin, ki se je moral zagovarjati zaradi hudo delstva poneverjenja pred sodiščem, je bil že 15krat kaznovan. Doma je z Brezovice. Zdaj je prišel pred sodišče, ker je prodal njemu poverjenega mu konja dvema vojakoma, kupnino so pa skupaj zapili. — »Zakaj ste prodali konja?« — »Da konju ne bi bilo dolg čas.« — Sodišče je prisodilo staremu grešniku dva meseca težke ječe.

Iz Ljubljane.

k Roditeljski sestanek se vrši na H. deški ljudski šoli na Čojzovi cesti v Ljubljani v sredo 4. junija t. l. ob 7. uri zvečer. Stariši in vsi prijatelji šole in šolske mladine so vabljeni k velezanimivemu predavanju, ki ga bo imel šolski zdravnik g. dr. Mavricij Rus.

k Družabni klub vabi svoje člane in po njih vpeljene goste h kegljaškemu večeru, ki bo v četrtek, dne 5. junija v Rokodelskem domu (Komenskega ulica 12). Začetek kegljanja ob pol 8. uri zvečer.

k Operacija. V deželni bolnici je gospod Janko Skrbinec, nadučitelj itd. v Višnji gori, prestal mučno operacijo tudi na levem očesu s prav dobrim uspehom. Odličnemu nadučitelju in godbeniku iskrene častitke!

k Angleški tečaji se vrše samo ob torkih; četrkih in sobotah, vsakokrat ob 6. in pol 8. zvečer. Nadaljevanje dne 10. junija.

k Prememba imena. Deželna vlada za Slovenijo je dovolila rezervnemu nadporočniku gospodu Antonu Petelinu premeniti svoj priimek v Savič.

k Podporno in pravovarstveno društvo državnih uslužbencev za Slovenijo ima, v soboto, dne 7. junija 1919, ob 20. uri pri tovarišu Zupančiču redni mesečni sestanek, na katerega se tovariši vabijo. Razdelile se bodo na tem sestanku nove društvene knjižice in se bodo vršilo tudi vplačevanje.

k Vojni invalid, ki je dovršil tečaj za strojepisje in stenografijo prosi za sprejem v kako pisarno v svrhu praktičnega izvežbanja v tej stroki za čas od 1. julija do konca avgusta. Ponudbe sprejema društvo »Dobrodelnost«, Poljanska cesta št. 4.

k Srečen lastnik kolesa — ali samo 3 ure. Kakor smo včeraj poročali, je dne 2. t. m. ob 11. uri bilo ukradeno računskemu praktikanu gosp. Ivan Marinkotu iz veže finančnega ravnateljstva dobro ohranjeno kolo. Tatvino je oškodovanec takoj naznanil policiji. Popoldne je opazil neki stražnik neznanca, kateri je hotel nekemu starinarju na Sv. Jakoba nasipu kolo prodati. Stražnik je kolo zaplenil in neznanega lastnika aretiriral. Pri zaslišanju je prodajalec kolesa trdil, da je kolo njegova last in se izdajal za Kastrin Alojzija z Vrhnike, imel je tudi vojaško odpustnico na to ime. Ker pa Vrhnike ni znal

popisati in tudi bližnjih vasij imenovati, se je sumilo, da to ni njegovo pravo ime. Polej je pa priznal, da se zove Zupančič Leopold iz Zagorice pri Bledu in da je pešec 17. pešpolka ter da je od vojakov pobegnil. Primal je tudi tatvino kolesa, katero se je izročilo lastniku. Zupančič je bil oddan v vojaškeapore.

1 Kje presede ječo ljubljanski obsojenci. Do dveh let ječo obsojenci presede ječo v zaporih novega Zabajka v Ljubljani, kdor dobi več, se mora neprostoovoljno preseliti iz Ljubljane v Maribor.

Repertoar narodnega gledališča.

Opera.

4. junija, sreda, predavanje gospoda Branislava Nušiča, srbskega pisatelja o »Tragediji srpskega naroda«. Izven abon.

Drama.

4. junija, sreda, zaprto.
5. junija, četrtek, »Za hčer Annetije«. A 62.

Izpred sodišča.

Huda žena je v Mostah stanujoča 50 letna Elizabeta Hočevnar. Dne 26. aprila 1919 je poskušala preprečiti s silo izpraznjenje stanovanja. Upila se je policijskim stražnikom, enemu je pljunila celo dvakrat v obraz. Predsednik senata deželnega sodišča Regally obtoženki: »Vi ste huda žena, pravijo?« — »Nič nisem huda.« — »Kje zdaj stanujete?« — »Pod kapom.« — »Vaš mož je pravi mučenik pri Vas, kakor nam je sporočila policija.« — »Molk.« — »Štirje stražniki so Vas odnesli na stražnico, tako ste razgrajali.« — »Pri sodnji ste že precej vajeni: Zaradi tepeža ste dobili leta 1884. prvič v Kamniku 2 dni, leta 1913. 24 ur; dalje 10 dni, 14 dni zaradi tepeža in leta 1915. zaradi težke telesne poškodbe 2 meseca. Deložirali so Vas iz stanovanja, ker ste se vedno prepirali. Vse se Vas v Mostah izogiba.« — Sodisce je Hočevnarjevi prisodilo 2 meseca težke ječe.

Fantje iz Strahomera pred deželnim sodiščem. Na zatožni klopi so sedeli trije fantje iz Strahomera. Njihov kolovodja je Matija Oven, posestnikov sin. »Enajst živine pa pet konj imamo,« je povedal predsedniku senata sodnijskemu svetovalcu Nagodetu. Njegova pomočnika sta Gradišar Franc, kajzarjev sin, in pastir Klančar Jože. Fantje so 13. aprila letoš ponoči vlomili v kamro Glavičeve in ji odnesli 25 kg masti, eno salamo in par morskih čevljev. Orožniki so pridno poizvedovali; orožniški stražmojster, ki je bil zaslišan kot priča, je dognal iz sledi, da je bil med tatovi Oven. Aretiral ga je, toda fant je tajil, kakor je tajil tudi njegov tovariš František Gradišar. Pač je pa Jože Klančar povedal orožniku natančno, kako da sta zlezla v kamro on in Oven in dala Klančarju ukradene reči. Tudi preiskovalnemu sodniku je prvotno Klančar vse pripoznal, toda pozneje je svoje priznanje preklical in rekel, da je lagal. Pri glavni razpravi je fant tajil. »Nikoli nisem bil zraven, kakor je Bog v svetih nebesih,« je rekel Oven, ki se je pri razpravi obnašal zelo predrzno. Ležerno se je z rokama naslonil na mizo. Fant je pisal 16. m. m. iz zapora svojemu bratu pismo, v katerem mu je naročil, da morajo priti priče na zagovor in da si morajo jezik »fajn našljati«. Predsednik: »Zakaj ste to pisali, saj veste, da morajo priče resnico govoriti.« Oven seveda taji in ostro motri priče. Pravi, da je šel že ob devetih spat. Tudi Gradišar odločno taji, da bi bil pri tatvini udeležen. K razpravi je bilo povabljenih 14 prič, ker je Oven skušal z njimi dokazati,

da je takrat spal, ko je bila tatvina izvršena. Kako se je od Ovnovih vplivalo na priče, dokazuje izpoved Františke Glavičeve, kateri je rekel obtoženčev brat: »Tiho bodi, stara, saj imaš prešiča v hlevu in kravo v hlevu!« — Orožniški stražmojster Trojko je opisal, kako je poizvedoval in meril stopinje s slamo. Ljudje so mu pripovedovali, da je Oven zelo na slabem glasu in da je že enkrat vzel nekaj blaga neki Novakovi v Strahomeru, a to blago, ki je bilo že razrezano, so vrnili. Povedal je, da je Klančar spremenil svoje prvotno priznanje, ker se je zbal Gradišarja, ki je bil takrat še na prostih nogah. Obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik Bežek, ki je zahteval, da naj se vsi trije obtoženci kaznujejo, ker se je poskušeni alibi-dokaz popolnoma ponesrečil. Ovnov zagovornik dr. Svirgelj je naglašal, da se ni Ovnu krivda dokazala. Predsednik senata sodnijski svetovalec Nagode je razglasil razsodbo: vsi trije so krivi in se obsodijo Matija Oven v šestmesečno, František Gradišar v štirimesečno in Jože Klančar v dvamesečno ječo. Zasebni udeleženci morajo plačati 400 kron.

2 meseca težke ječe je prisodilo ljubljansko deželno sodisce Tomu Fortunalu, ker je lani 25. marca skupno z Vrvarjem, ki je bil že obsojen v 6 tednov ječe, težko poškodoval Vincencija Škrabeta, kateremu teče še zdaj iz glave. Zadeva se je toliko časa vlekla, ker se je mislilo, da je pristojno vojaško sodisce.

Žena.

2 Američanka vzor žene. Američanka bi mogla biti vzor žene. Nikdar ne dela prizorov svojemu možu, otrokom ali poslom. Ljubi red, je marljiva in vse nje bitje in žitje je prepojeno blage volje in ljubeznjivosti. Umeje odvrniti vse majhne nesložnosti in gledati svet v najjasnejši luči. Nikomur ne toži svojih težav ter ne zaupa nikomur svojih domačih in srčnih zadev. Zavisti ne pozna. V veliko tolažbo ji je, kadar je skupaj s krasnimi ženami. Ni jim naklonjena in dobra samo, kadar so navzoče, ampak še bolj prijazno govori o njih, kadar niso prisotne. Ljubosumnosti ne pozna, a vsaj nikoli je ne kaže. Ni malenkostna, noče imeti zadnje besede in ne maščuje se zaradi žalitev, za katere zve; z eno besedo vse polno ima kreposti — je vzor žene.

Ž Slabe strani Američanke. Američanka nima tistega smisla za tiho domačo srečo, ki je lastna našim zakonskim polovicam. Sicer bi si ne najemala po več sob v hotelu in bi ne obojevala v restavraciji, samo da se izogne domačemu delu. Dosti dobro situirani mož živi tako, ne da bi poskušal napraviti si te hotelove sobe doma. Rada je zalo obležena, no, pa ne samo zalo, ampak krasno, gizdavo. Če bi ji hiša zgorela, ki pa je notabene dobro zavarovana, bi imela samo sladko veselje, da more začeti iznova. Da, če bi se dalo 100 Američankam na izbero, kaj imajo rajše: ali skoz 20 let neizpremenjeno hišo, ali pa vsako leto drugo, bi jih bilo 99 za izpremenjeno. Dočim se mož bavi s svojim poklicem, se ona izobražuje in hodi na »shopping« (nakupovat). Američanko ne mičejo manjše preproste prodajalnice kakor Evropejko, ampak Američanka zahaja najrajša v velika, orjaška in draga skladišča. Največje prodajalnice dražijo njeno domišljivo kakor naše dame romani. Čuti se prosto in veselo in zanjo je prava slavnost po triurnem beganju semintja, vrniti se domov s tubo zobne paste ali z zavitkom lasnic. Izprva se tej otročariji tuji posmehujejo. Ali čez dve leti mu to preide v meso in kri. V Novem Yorku je ob lepem vremenu tako lepo! Nebo je modro, solnce sveti, šipe se v njem leskečejo, ljudje so slavnostno oblečeni — kažejo se v najlepšem, kar imajo — tudi najbolj siromašne tvorniške delavke imajo promenadno obleko, ki ima svileno podvlako. Živi ob

kavi in kruhu in zato je nje polt siva. A nje oči so vesele, zakaj videti je, da je nje obleka prav tako lepa kakor krilo odlične gospe. V sleherni veliki trgovski hiši imajo veliki damski salon, kjer si lahko leže ali sede oddahne. Ako pa tej ali oni vsled slabega vzduha ni dobro, je takoj pri rokah izurjena oskrbnica, ki zastoj prinese praške, ledeno vodo in obkladke. Potem gre v koncertno dvorano, kjer se dan na dan vršijo vokalni in orkestralni koncerti. Taka dvorana ima za 1200 oseb prostora in je tam za vsakega mehanaslonjač. V podzemskih dvoranah je večkrat kavarna, kjer srebaajo dame ob marmornatih mizicah sladko kavo, čaj ali ledeno kremo.

Po svetu.

s Clemenceau kot guvernir. Znano je, da je bil Clemenceau svoj čas slaven in znan guvernir. V južni Ameriki je težko ugoditi občinstvu, ker je za najmanjšo stvar zelo občutljivo in so zato mnogi sijajni guvernirski slavno propadli. Ko je prišel Clemenceau v južno Ameriko, so ga pričakovali prijatelji in častilci in so mu izročili na papirju napisane vse one točke, katerih se v svojih govorih ne sme dotakniti in radi katerih so propadli njegovi predgovorniki. Clemenceau je del popis v žep. Ko je stopil na govorniški oder, je vzel iz žepa popis in dejal: »Gospoda! Kakor hitro sem stopil na vašo tla, so mi moji prijatelji izročili napisane vse točke, o katerih ne smem govoriti, sicer bi bil izžvižgan. Začel bom svoje predavanje ravno s temi vprašanji.« Ta originalni in hrabri nastop je pridobil zase vse simpatije Amerikancev, ki še danes Clemenceaua visoko čislajo.

s Nikola, bivši črnogorski kralj je odpotoval iz Neullya v Genovo, da obišče velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča in velike kneginje, katerih ena je njegova hči.

s Princ Danilo. Črnogorski princ Danilo in njegova soproga sta dospela iz Francoske v Milan.

s Venizelosov spomenik. Ob priliki okupacije Smirne po grških četah so se Krečanč odločili, da otvore spomenik Venizelosu kot osvoboditelju.

s Vulkanska katastrofa. Na Javi se je zgodila velika vulkanska katastrofa, pri kateri je izgubilo življenje 15.000 ljudi.

s Šale. Prvi trgovec: Včeraj sem bil tako razburjen, da nisem vedel, kaj govorim. Imenoval sem vas sleparja. Ali ste razžaljeni? Drugi trgovec: Kaj še! Saj sva vendar kolega! — Na stranski promenadi stopi pred sprehajajočo se damo berač. »Prosim za kak dar sem ubog slepec.« — »Slepi ste?« A včeraj sem vas ravno tukaj, na oni-le klopi videla, kako ste čitali časopis.« — »Oh, gospa, saj nisem čital, samo podobe sem gledal.« — Gospod kancelist Suhec je porabil ugodno priliko in je svojemu predstojniku namignil, da naj vendar gre v že davno zasluženi pokoj. Gospod predstojnik se je slavnostno odkašljal in je rekel: »Ljubi gospod kancelist! Slep sem skoraj, gluh sem, noge me bole, da skoro ne morem hoditi, roka se mi trese — kaj naj pa delam v penziju?« — Učitelj: Zakaj ima žirafa tako dolg vrat? Učenec: Ker ima glavo daleč proč od života. — Pepček se je urezal v prst in se dere kakor bi ga drli. Mati prihiči vsa prestrašena ter išče kosček platna in medicino, da bi rano obvezala. Kuharica pa zakliče Pepčku: Vtakni prst v usta in sesaj! Pepček uboga in vpitja je konec. Mati: Poglej no, to je pa res dobro. Ali to vedno pomaga zoper rane? Kuharica: Zoper rane ne, pač pa zoper vpitje.

s Ameriško časopisje. V Ameriki izhaja 22.000 časopisov, med temi 2000 dnevnikov. v Njujorku iznaša skupen natis časopisov ne eno tretjino prebivalcev. Dneven natis vseh ameriških časopisov znaša 50 milijonov. Ob nedeljah se prodaja v Zedinjenih državah 276 milijonov dnevnikov. Poleg tega je 19.000 perijodičnih izdanj. Tednike tiskajo po pol milijona izstisov.

s Čudovit dogodek s tobakom. Uprava nekega mesta je prejela iz središča tobaka vedno v nepopolni množini. Niso pomagale ne plombe na vagonih, ne pečati in ne vrvi. Končno se je mesto odločilo in je poslalo dva uradnika, da sta spremlja tobak na mesto. Ko sta se srečala s tobakom, so na neki postaji vagon priklopili k drugemu vlakcu. Pol dne so ga gonili tja in sem, priklepali, odklepali, ga tirali naprej in nazaj, udarjali z njim, da je spremljevalcema lil pot po obrazu. No, držala sta se hrabro, dokler ni bil vagon na svojem mestu. Tedaj sta zahtevala dve minuti odmora. Ko sta se vrnila, je bil vagon skoraj do polovice prazen.

s Mirovni posvet — tiskarski pogrešek zgodovine. Ko je ruski car poklical države na mirovni posvet v Haagu, so nemški učenjaki gledali to gibanje z zelo kritičnim očesom in ga imenovali tiskarski pogrešek zgodovine. Učenjak profesor Kahl je dejal, da ni na mestu, da ne hajo vojne, profesor Stengl pa je govoril o miru, ko o veliki nesreči za zdravstvo (medicino), ki mora procvitati in napredovati samo v vojni. Grof Münster, bivši poslanik v Parizu pa je izjavil, da je vsak mirovni posvet nedostojna križarska vojna in da zabrani vse to, kar bi Nemčija lahko storila in dosegla pred drugimi državami. Isti čas, ko so se vršili posveti v Haagu, je dejal Viljem v nekem govoru, da je najboljša zaščita miru oster meč. Sploh je vodila Nemčija na celem posvetu največjo opozicijo.

Vsi narodi smatrajo danes nemškega cesarja za največjega sovražnika človeštva in ves svet ga prezira in napada. Zadržanje Nemčije na mirovnem posvetu v Haagu je bil začetek njenega odtujevanja, ki je rodilo težke posledice svetovne vojne. — Želimo le, da se ob usodi Nemčije uče zapadni diktatorji, ki se danes nemilostno igrajo s pravico in usodo narodov. Sadovi zore ne prestopajo, danes meni, jutri tebi!

Vsled preplaha, vlažnosti in

PREHLAJENJA

nastale bolezni, trdovratne in zastarele prsne težkoče, težko dihanje, zbadanje v ramah, bolečine v ledju in katar odstranjuje **Fellerjev**

ELSA-FLUID

6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 24 kron. Proti utrujenosti črev, nerednemu odvajanju itd. so vedno dobro delovale **Fellerjeve** lagodno odvajajoče rabarbare

: ELSA-KROGLJICE :

6 steklenic 12 K —. Edino prave od lekarnarja

Evgena V. Feller, Stubica,

Elisatrg 245, (Hrv. Zagorje).

Omot in poština se računa posebej najceneje. Kdor naroči več obremen, mnogo prihrani. (III)

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski pisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benković.

(Dalje.)

»Te iščemo! Pri samem Hussanu in Husseinu! To je poslanikova hči!« so kričali Perzijani. »Prav tako nam je opisana! A ti psi, ti lopovski Turkomani so nas pripravili ob nagrado!«

Za svet je načelnik Jaroslavu vrgele nekaj denarja ter zasedel osedlanega konja.

Mlademu Rusu je od veselja poskočilo srce ob odhodu Perzijanov. Od vodje jim je bilo ukazano, naj preiščejo ves gozd. Jaroslavu pa je rekel: »Pojdi, mlade, in ako ti prerok razsvetli oko, ne bo škoda zate. Pri moji bradi!«

Naš junak je prebledel v lice, vendar je šel za tiho prodirajočimi.

Perzijani so že nekolikokrat obšli v nožje griča, ne da bi bili ugledali kake kvisku držače korake. Zdajci pa se je pokazala majhna, na strmi vrh držača stezica, s katere se je lahko opazilo Natalijino skrivališče.

Takoj so ziezli s konj ter pričeli plezati proti vrhu.

Ta hip Jaroslav ni bil zmožen niti ene misli in čedalje bolj ga je mučilo pričanje, da je njegova družica izgubljena brez usmiljenja. Sam jo je prvi ugledal, kako je z rokami pod glavo mirno spala in niti ni slutila, da ji je tako blizu poguba. Vendar je Jaroslav veroval v čudež, ki bo Natalijo naredil nevidno. Med tem so se bili približali tudi drugi Perzijani in Jaroslav je z izrazom silnega strahu gledal na spečo, ko je opazil, kako si je vsak prizadeval, da bi čimprej vdrl v skrivališče, išoč zase koristi in dobička.

Naenkrat je glasen klic »Allah« kakor s čarom zamoril veselo vriskanje.

Vseh pogledi so se obrnili tja, od koder je prihajal glas. Ob strani je ležal Perzijanec, roke dvigal k nebu in z obrazom, k tlom obrnjenim, skušal drugove odvrniti od vstopa.

»Čemu nas zadržuješ, da se polastimo hčere krščanskega psa?« je zagrmel glas načelnika.

»Ali res ne veš,« je rekel Perzijan tresoč se in še niže sklanjal obraz k tlom, »da je to dolina smrtnega angela? Ali ne veš, da nas hoče Guhl premotiti v obliki tega dekletca? V tem kraju sem rojen in poznam to strašno dolino. Nikdo ne more stopiti vanjo, komur je življenje drago. Pri preroku! Ako kdo le še za korak stopi dalje, smo izgubljeni!«

»Guhl! Guhl!« je preletelo vrste obledelih Perzijanov. Namah so vsi popadali na tla ter pobožno izgovarjali ime Allahovo. To je bilo edino sredstvo, rešiti se čarobnih Guhlovih.

Nato so vstali in strahoma ozirajoč se na dozdevnega Guhla nastopili pot nazaj.

Jaroslavu se je zdelo, da sanja.

A ni se mogel dolgo vdajati veselemu čuvstvu. Perzijan, ki ga je iz neznanih vzrokov imel na sumu, je nekaj tihih besed spregovoril z vodjo. Krut je bil uspeh

tega razgovora; zvezan bi moral Jaroslav z njimi dalje.

Zaman so bile njegove prošnje, naj ga ne zadržujejo na potovanju.

»Tako sem ukazal in tako ostane! Mošallah! Ne pustim, da bi se kdo norca delal iz mene,« je zaupil načelnik. »Posadite ga na konja in dobro čuvajte!«

Hitro so ga za noge privezali na konja in mu oklenili roke. Vsak odpor je bil brezuspešen. Od jeze in obupa strtemu je ostajala edina rešitev v tem, da bi premotil čuječnost Perzijanov. A roke in noge je imel zvezane, kako bi potem mislil na beg! In tudi če bi se ponudila ugodna prilika, bi se to moglo zgoditi šele čez nekaj dni. Kaj bi se med tem zgodilo z Natalijo, ki je brez varstva, brez hrane in v silnih skrbih, ker njega ni nazaj?

Spomnivši se nesrečnega otroka in da ni ne more storiti zanj, je izgubil vso hladnokrvnost. Kot omoten je poskušal pregriziti spono na rokah. Kri mu je že tekla iz ust, a vezi so bile še vedno nepoškodovane. Samo tiho je šepetal sam pri sebi: »Nesrečni otrok, Bog ti pomagaj, Bog te čuvaj!« nato pa se ga je polastila tista onemoglost, ki je navadno posledica hudega duševnega razburjenja.

Tako so potekale ure. Zdajci je opazil poleg sebe tistega Perzijana, ki je bil Natalijo proglasil za Guhla in jo tako rešil.

»Ali se me spominjaš, kristjan?« ga je vprašal tako tiho, da ga je Jaroslav komaj razumel ter malomarno odkimal.

»Jaz sem Kerin,« je oni nadaljeval, »sin tistega starca, kateremu je bila žena poslanikova poslala zdravnika, ko je obolel. In ko je bila moja mlada sestra prodana v harem bogatega moža, da bi starše rešila gladi, jo je plemenita gospa, ko je bila to zvedela, odkupila, jo rešila ter jo omožila z revnim mladničem, ki jo je ljubil. Vsi smo sklenili, da se za to izkažemo hvaležne, in usoda je hotela, da mi je dana prilika, izpolniti obljubo. Pri prvem pogledu sem te spoznal preoblečenega in hčerke poslanikove nisem mogel rešiti drugače, kakor da sem jo,« tu se Perzijan ni mogel zdržati smeha nad praznoverjem svojih krajanov, »proglasil za Guhla. A poslušaj zdaj, kako se tudi ti lahko rešiš. V večernem mraku — poznam dobro ta kraj — pridemo do grmovja. Deset korakov od njega vodi stezica v les, ki ti je znan. Ko se stemni, ti razvežem vezi; in ko pridemo do grmovja, izpodbodi konja in uidi. Naj te tvoja dobra zvezda srečno pripelje v domovino!«

Jaroslav je poslušal Kerinove besede, pozabil na vse gorje in strmenja ni mogel izpregovoriti. Zdelo se mu je, da to kar je slišal, ne more biti resnica, marveč slike mrzlice, ki se mu sprehaja po bolnih možganih. Vendar ga je vsaka beseda zadela kakor blisk ter ga napolnovala z novim upom in pogumom. Ko je Perzijan umolknil, je vprašal ujetnik: »A kako morem upati, da ne bode takoj opaziti mojega bega? Kakšna usoda me čaka potem?«

Smehljaje je Kerin gladil temno brado.

(Dalje.)

Širite »Večerni list«!

Izdajatelj konsorci »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cencič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.